

Dikey geçiş sınavı ve mimarlık eğitimi: Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümü örneği

Mehmet UYSAL¹

Özet

Meslek Yüksekokulları ve Açık Öğretim Önlisans Programı mezunlarının lisans öğrenimlerine devamlarına ilişkin 15.10.1999 tarih 23847 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik esaslarına göre yapılan dikey geçiş sınavı (DGS) ile meslek yüksekokul öğrencilerinin ilgili lisans öğrenim programlarına geçiş yapmalarına ilişkin düzenlemeler belirlenmiştir. Bu düzenlemeler kapsamında günümüze kadar ilgili yönetmelik ve uygulama yönergelerinde bazı değişikliklere gidilmiştir. 1999 yılında yapılan bu düzenleme öncesinde de mühendislik alanındaki lisans programlarına dikey geçiş imkânı bulunmakla birlikte mimarlık eğitim formatının diğer mühendislik dallarından farklı olmasından dolayı mimarlık lisans programlarına önlisans mezunu öğrencilerin devam etme imkânları bulunmamaktadır.

Bu araştırmada; meslek yüksekokullarından mimarlık öğrenimine geçiş yapılabilen önlisans programları ve bunlara ait ders programlarının mimarlık öğretim programları ile uyumu ve ilişkisi irdelenirken, 2000–2009 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Mühendislik–Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne dikey geçiş sınavı ile gelen öğrencilerin başarı durumları ile intibak ve lisans öğrenimi sürecindeki sorunlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgularla, mimarlık eğitimine dikey geçiş yapılabilen önlisans programlarının, müfredatlarının/öğretim planlarının ve mimarlık eğitimi için intibak sürecinin yeniden düzenlenmesi gerektiği tespiti yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dikey geçiş sınavı (DGS); meslek yüksekokulları; mimarlık eğitimi.

¹ Yrd.Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, muysal@selcuk.edu.tr

Graduate transfer exam (DGS) and architecture program: Example of Selcuk University, department of architecture

Mehmet UYSAL

Abstract

The regulations pertaining to transfer of the vocational school students to the related undergraduate programs with a graduate transfer exam applied in accordance with the code, announced in the Official Newspaper with number 23847 and dated October 15, 1999, concerning admission of the graduates of Vocational Schools and those with a two-year degree from the Open University were designed. So far some alterations have been made on this code and the related directives of application. Before this regulation made in 1999, graduate transfer to the engineering programs was possible. However it was not possible for the students of Open University who had two-year degrees to transfer to undergraduate program of architecture because of the difference between the education methods of architecture and other engineering programs. In this study the curricula of the two-year degree programs in vocational schools, graduates of which can transfer to the architecture programs, and also the concordance and relationship between them were analyzed. Moreover, the study aims at determining performance of the students admitted through graduate transfer exam to Selcuk University department of Architecture since the year 2000 and their problems during adjustment process and under-graduate studies period. As a result of these determinations some proposals concerning the adjustment process for architecture program and curricula of the two-year degree programs in vocational schools graduates of which can transfer to the architecture programs were made.

Keywords: Graduate transfer exam (DGS); vocational schools; architectural education.

Giriş

Türkiye'nin var olan genç iş gücünü iyi yönlendirebilmesi, istihdam sağlayabilmesi ve nitelikli işgücü haline getirebilmesi, kaliteli mesleki ve teknik eğitimle sağlanacağı ortadadır. Bu çerçevede, sanayi sektörünün gereksinim duyduğu nitelikli ara insan gücünü meslek liseleri ve meslek yüksekokullarının yetiştirdiği göz önüne alınırsa; yakın gelecekte mesleki ve teknik eğitime duyulan gereksinimin giderek artacağı söylenebilmektedir. Nitekim sanayideki ara eleman ihtiyacına bağlı olarak, yükseköğretimde mesleki ve teknik öğretim 1983–2004 döneminde, gerek okul gerekse öğrenci sayısı bakımından 12,1 kat arttığına ilişkin tespitler, bu söylemi doğrulamaktadır. Ancak, kaydedilen gelişmelere rağmen, mesleki ve teknik eğitimdeki okullaşma oranı henüz çağdaş ülkeler seviyesine ulaşamamıştır. Bugünkü şartlar dâhilinde baktığımızda mesleki ve teknik öğretimin daha ileri bir düzeye götürülmesi gerekmektedir (YÖK, 2004: 80).

2002 yılında yapılan düzenleme ile meslek yüksekokulları çoğunlukla meslek liselerinden öğrenci almakta ve öğrenci profilini bu okullardan gelen öğrenciler belirlemektedir. Bu durum hem meslek yüksekokulları hem de lisans programları için öğrenci niteliği açısından sorunlar oluşturmaktadır. Yüksek Öğretim Kurulu(YÖK) tarafından mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılmasına yönelik tartışmalar kapsamında meslek yüksekokullarındaki öğrenci kalitesini artırmak için meslek liselerinden sınavsız geçişlerin kaldırılması gündeme getirilmiştir. Bu tartışmalar, 4702 Sayılı Kanuna göre meslek yüksekokulları mezunlarının asgari % 10'unun lisans eğitimine devam etmesi gerekirken lisans programlarında az kontenjan ayrılması sebebiyle bu oranın yakalanamadığına da işaret etmektedir. Öte yandan dikey geçişle lisans öğrenimine devam edecek öğrenci sayısının artırılması için yeni bir düzenlemenin yapılacağı da belirtilmektedir (Asalioğlu, 2008).

Dikey geçiş sınavı ile lisans eğitimine başlayan öğrenci sayısı, sınıf mevcutlarının çok az (2–3 kişilik) bir kısmını oluşturmasına karşılık, eğitim bütünlüğü ve sürekliliği açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, yeni düzenlemeye bağlı olarak, dikey geçiş sınavı ile gelen öğrenci sayısının artırılması, buna karşılık, önlisans programlarında herhangi bir düzenleme yapılmaması durumunda, çeşitli sorunlarla karşılaşılacağı açıktır. Bu nedenle, mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması sürecinde, mimarlık eğitimine öğrenci gönderen önlisans programları sorgulanmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Meslek yüksekokullarında eğitim veren öğretim elemanlarına bakıldığında ise doktora derecesine sahip öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutman ve uzmanların görev yaptığı görülmektedir. Meslek yüksekokullarında görevli meslek dersi öğretim

elemanları, genelde lisans düzeyinde eğitim almış mezunlardan oluşmakta, genel olarak sanayi deneyimi ve öğretim elemanlığı konusunda yeterli birikimleri bulunmamaktadır. Genelde herhangi bir lisans programını bitirdikten sonra, doğrudan öğretim elemanı olarak ders vermeye başlamaktadır (YÖK, 2004: 81). Yüksek Öğretim Kurumu, meslek yüksekokullarındaki öğretim elemanlarının mesleki yetkinlik ve niteliğinin artırılması için bir takım öneriler getirmiştir. Bu öneriler; meslek yüksekokulları öğretim elemanları için farklı bir kariyer gelişiminin yapılandırılması, uzun süreli sektör deneyiminin (en az beş yıl) ön şart olarak koyulması, meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının pedagojik ve bilimsel açıdan gelişmelerinin sağlanması ve lisansüstü eğitimin teşvik edilmesi olarak sıralanabilmektedir. Meslek yüksekokullarının ülkesel düzeyde mekânsal dağılımına bakıldığında; belde statüsündeki yerleşmelerden, Büyükşehir ölçeğindeki kentlere dek uzanan farklı büyüklükteki yerleşim birimlerinde bulunduğu görülmektedir. Bu dağılımın, sektörel gereksinimlere göre ele alınması, gerek nitelikli eğitim sağlanması gerekse sektörel taleplerin karşılanmasında önem taşımaktadır (YÖK, 2007a: 2; YÖK, 2008).

Yöntem

Çalışma kapsamında, öncelikle mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin, mimarlık eğitimine aktarılmasında, Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ve intibak sürecine ilişkin hukuksal düzenlemeler, sistematik olarak irdelenmiştir. Çalışmada yapılacak analizler dört başlıkta toplanmıştır.

Birincisi, 2008 ÖSYS kılavuzuna göre Mimarlık Lisans Programlarına öğrenci gönderen önlisans programları ile kontenjanları belirlenmiştir.

İkinci olarak, mimarlık lisans programına öğrenci gönderen önlisans programlarının ders müfredatları/öğretim planları elde edilerek, bu müfredatların mimarlık lisans programları müfredatları ile uyumu irdelenmiştir.

Üçüncü olarak, 2008 ÖSYS ve DGS kılavuzlarından yararlanılarak mimarlık lisans programları, kontenjanları ve başarı sıralamaları incelenmiştir.

Son olarak; Selçuk Üniversitesi Mühendislik–Mimarlık Fakültesi Öğrenci İşleri Müdürlüğü'nden DGS ile öğrenci kabulünün başlamasından (2000), 2008–2009 Güz Yarıyılına kadar olan dönemde, DGS ile mimarlık lisans programına gelen öğrencilere ilişkin veriler toplanarak, başarı durumlarına ilişkin bulgular karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir-

Yukarıda dört başlık altında yapılan değerlendirmeler kapsamında oluşturulan tablolara çalışmada yer verilmemiş, sadece elde edilen analiz sonuçları değerlendirilmiştir. Aynı zamanda bu değerlendirmeler, intibak komisyonları, öğretim elemanları, öğrenci işleri çalışanları ve dikey geçişle gelen öğrencilerle yapılan görüşmelere de dayanmaktadır.

Bulgular

Ulusal sanayi için ara eleman ve nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde mesleki ve teknik eğitimin önemi büyüktür. Özellikle 21. yüzyılda dünyada rekabet edebilmenin yolu, verimli ve esnek bir işgücünün yetiştirilmesinden geçmektedir. Bu durum, teknoloji ve teknoloji uygulamalarına hâkim, verimli, kaliteli iş ve hizmet üretebilen işgücünün yetiştirilmesini gerektirmektedir (Kaya, 2005:1). Bu noktada, yüksek öğretimde özellikle ara işgücünü yetiştiren meslek yüksekokullarının işlevleri önemlidir. Günümüzde meslek yüksekokullarının potansiyel öğrenci profilini meslek liseleri oluşturmaktadır. 15.10.1999 tarihinde 23847 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan yönetmelikle 2000 yılından itibaren DGS ile meslek yüksekokulu öğrencileri lisans öğrenimine devam edebilmektedirler. Teknik ve meslek lisesi mezunları ise 4702 sayılı kanun kapsamında sınavsız olarak ilk kez 2002 yılında önlisans programlarına geçmişler ve ilk mezunlarını 2004 yılında vermişlerdir. Bu tarihten itibaren önlisans programlarına yerleşen adaylardan meslek ve teknik lise öğrenci sayısı artmiş ve DGS sınavı ile de lisans programlarına daha fazla sayıda yerleştirilmişlerdir. Ancak sınavsız geçişle gelen öğrencilerin meslek yüksekokullarında ve daha sonrada lisans eğitiminde nitelik açısından sorunlara neden olduğu görülmektedir (YÖK, 2007a: 3). DGS kılavuzlarında meslek yüksekokulu mezunlarının önlisans programlarından fakülte ve yüksekokulların hangi lisans programlarına geçiş yapabilecekleri belirlenmiştir. Meslek yüksekokul mezunları tıp, eczacılık ve diş hekimliği hariç başta mühendislik programları olmak üzere bütün lisans programlarına dikey geçiş yapabilmektedirler. 2002 ve 2003 DGS verilerine bakıldığında kontenjanların neredeyse %100 oranında olduğu gözlenmektedir (YÖK, 2003: 29).

2007 yılında meslek yüksekokulları müdürleri toplantısı sonuçlarına göre oluşturulan III. Komisyon raporunda, dikey geçişte kontenjanlar konusunda ilgili kanun (4702 sayılı) ve yönetmeliğin hassasiyetle uygulanmadığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan, dikey geçişlerde önlisans programı ile lisans programlarının uyumlarının ve denkliklerinin uygulamada bazı sıkıntılara yol açtığına dikkat çekilerek, meslek yüksekokulu program ve müfredatlarının yeniden düzenlenmesi ve akreditasyonunun sağlanması gereğine dikkat çekilmiştir. Buna

bağlı olarak, önlisans programlarından hangi lisans programlarına geçişin uygun olduğu konusunun, lisans programlarından alınacak geri bildirimler çerçevesinde düzenlenmesi ve DGS kılavuzunun da buna göre yeniden şekillendirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (YÖK, 2007b: 4, YÖK, 2008).

Mimarlık eğitimi, mühendislik eğitiminden hem ders içeriği ve işlenişi, hem de eğitim formatı açısından önemli farklılıklar göstermektedir. Mühendislik eğitimi, genel olarak sayısal bilgiye dayalı teorik derslere ve uygulamaya dönük laboratuvar çalışmalarına bağlı olarak gerçekleşmektedir. Mühendislik eğitiminde verilen bilgiler sayısal ve kesin bilgilere dayanmaktadır. Mimarlık eğitimi ise tasarımın sorgulanabilir bir durum olmasından ötürü, teorik temellere ve kurallara dayanan mühendislik eğitiminden ayrılmaktadır. Mimarlık eğitiminde dersler bina bilgisi, yapı, mimarlık tarihi ve restorasyon anabilim dalları kapsamında verilmektedir. Ancak mimarlık eğitiminin temelini bina bilgisi anabilim dalı kapsamında olan tasarım eğitimi oluşturmaktadır. Mimarlık eğitimi de temel tasarım eğitimi ile başlamakta ve eğitim sürecinde de proje dersleri ile öğrenciler tasarım sürecinin ve sistematığının öğretilmesi amaçlanmaktadır. Ancak, Ortaöğretimden elde ettiği kazanımlarla mimarlık eğitimine gelen öğrenciler yetersiz kaldıkları görülmektedir (Nalçakan&Polatoğlu, 2008: 80). Öğrencilerin mimarlık ve tasarım eğitim formatı için önceki edinimlerin değiştirilerek yeni formata sokulması gerekmektedir. Bu nedenle de öğrencilerin mimarlık eğitim sürecine uyumları çok uzun süre almaktadır (Nalçakan&Polatoğlu, 2008: 80). Bu süreçte özellikle mimarlık eğitimde ilk yıl bu formatın değiştirildiği süreçtir. Bundan dolayı mimarlık eğitiminde ilk dört yarıyıl çok önemlidir. Tasarım eğitiminin mantığı ve süreci bu dönemlerde verilmekte, diğer yarıyılarda ise tasarım mantığı geliştirilmekte ve diğer bilgilerle desteklenmektedir. Dikey geçişle gelen öğrencilerin önlisans programlarında bu tasarım eğitim mantığı verilmediği için intibak döneminde bu format değişikliğinin yapılması gerekmektedir. Ancak kanun, yönetmelik ve yönerge kapsamında bu süreç sınırlandırılmış bulunmaktadır. Öğrencilerin alacakları kredi sayısı belirlenmiştir. Bu sınırlamalardan ötürü öğrenci tasarım eğitimi açısından önemli olan birçok dersi almadan intibak sürecini tamamlayarak lisans eğitimine başlamaktadır. Mesleki ve teknik eğitimde yeni yapılacak düzenlemede intibak sürecinin de sorgulanması ve düzenlenmesi gereken bir durumdur.

Dikey Geçiş Sınavı ve İntibak Sürecine İlişkin Kanun, Yönetmelik ve Yönergeler meslek liselerinden sınavsız geçiş, DGS ve intibak süreci kapsamında yapılmıştır. Üniversiteler dikey geçiş sınavından önce meslek yüksekokullarından lisans öğrenimine geçişleri kendi yönergeleri kapsamında yapmaktaydılar. Ancak 15.10.1999 tarihinde 23847 sayılı resmi

gazetede yayımlanan "Meslek Yüksekokulları ve Açık öğretim Önlisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimlerine Devamları Hakkında Yönetmelik" kapsamında 2000 yılından itibaren Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ile lisans öğrenimlerine geçebilmekte ve intibak süreci ile lisans öğrenimine başlamaktadırlar.

Dikey geçiş sınavı ve buna bağlı düzenlemeler 29.06.2001 tarihinde kabul edilen 4702 sayılı kanunla olmuştur. Bu kanunla meslek liselerinden ilgili oldukları programa sınavsız geçiş yapabilme imkânı sağlamış ve dikey geçiş sınavı ile lisans öğrenimine devam edebilmelerinin önü açılmıştır (4702 Sayılı kanun, 2001). Bu kanuni düzenleme ile meslek yüksekokullarında öğrenci sayısı artmış ve nitelik problemleri ortaya çıkmıştır. Nitelik problemini ortadan kaldırmak için meslek yüksekokulları kontenjanlarının genel liseler ve meslek liseleri için yarı yarıya olması ve sınavsız geçişin kaldırılması önerilmiştir (YÖK, 2008). Mesleki ve teknik eğitimde yapılması düşünülen yeni düzenlemenin 4702 sayılı kanun kapsamında yapılması planlanmaktadır.

4702 Sayılı kanuna bağlı olarak 1999 da yayımlanan dikey geçiş yönetmeliği 19.02.2002 tarih ve 24676 sayılı resmi gazetede yayımlanan yönetmelikle kaldırılmıştır (Lisans öğrenimine devam hakkında yönetmelik, 2002). Bu yönetmelikte 2006 yılında iki ve 2007 yılında da iki defa olmak üzere toplam 4 değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikler yabancı dil hazırlık sınıfı, açık öğretim lisans programlarına sınavsız geçiş, intibak süreci ve dikey geçiş sınavına başvurulara ilişkindir. Dikey geçiş sınavlarına en fazla beş yıl önce mezun olmak ve en fazla üç kere girme sınırlaması bulunmaktaydı. 16 Aralık 2007 tarihinde yapılan düzenleme ile bu şart kaldırılmıştır. Bu yönetmeliğe göre intibak süreci 2 yarıyıldır, özel durumlarda bu süre 3 yarıyla çıkarılabilmektedir. Bu süreçten sonra 2 den fazla dersten başarısız olanların ilişkileri kesilmektedir(Lisans öğrenimine devam hakkında yönetmelik, 2002).

Dikey Geçişle gelen öğrencilere her üniversite dikey geçiş yönetmeliği kapsamında intibak yönergeleri çıkarmışlar ve uygulamalarını buna göre yapmışlardır. Selçuk Üniversitesi'nde de 2001, 2003, 2004, 2005 ve 2008 yıllarında yönerge kapsamında düzenlemeler yapılmıştır. Selçuk Üniversitesi Senatosunun 15 Şubat 2008 tarih ve 1 sayılı kararı ile 2005 yılındaki yönerge kaldırılmış ve yeni yönerge uygulamaya konulmuştur. İntibak sürecinin belirlendiği bu yönergede, intibak süresi iki yarıyıl olarak tarif edilmiştir. İntibak sürecinde bir yarıyıldan fazla kredi verilemeyeceği gibi 3. ve 4. yarıyıldaki kredilerinin %20 sinden de fazla olamamaktadır. İlk dört yarıyıl için ön şartların uygulanmayacağı ve haftalık ders programında çakışan derslerin verilmeyeceği belirtilmiştir.

Yabancı dil hazırlık sınıfından ilk yıl başarısız olanlar destek sınıfına devam ederek bir dönem sonra intibak eğitimine başlayabilmektedirler. İki yarıyıl sonunda 3 veya daha fazla dersten devamsız veya uygulama şartını yerine getirmeyenler ek sınava girememekte ve ilişkileri kesilmektedir. Bu şartları yerine getirenler lisans eğitimine başlayabilmektedirler(Selçuk Üniversitesi intibak yönergesi, 2008).

Mimarlık bölümüne geçiş yapabilen önlisans programları *Tablo 1*'de görüldüğü gibi, doğal taş dekorasyonu, mimari restorasyon, restorasyon, restorasyon ve konservasyon ve yapı ressamlığı programlarıdır[10]. Meslek yüksekokullarına yapılan kanuni düzenleme ile 2002 yılından itibaren meslek liselerden sınavsız geçiş yapılabilmektedir. 2007 verilerine göre iki yıllık MYO programlarına yerleşen yaklaşık 199 bin adayın % 59'unun sınavsız geçiş sonucu, geriye kalan yaklaşık 81 bin adayın ise Y-ÖSS puanları ile meslek yüksekokullarına yerleştiklerini görülmektedir (egitimcihaber.net, 12 Agustos 2008). Bu geçişte de öğrencilerin yerleşmesinde bazı öncelikler belirlenmiştir. Mimarlık bölümlerine dikey geçiş yapabilen önlisans programlarına sınavsız geçiş hakkı olan meslek lisesi programları *Tablo 2*'de gösterilmiştir. Bu tabloya bakıldığında da doğal taş dekorasyonu önlisans programı dışındaki diğer programların öğrenci aldığı meslek liseleri programlarının genellikle mimarlığa adım oluşturabilecek programlar olarak görülebilmektedir. Ancak doğal taş dekorasyonu ve aynı grupta yer alan önlisans programlarına geçiş yapabilen meslek lise programları kuyumculuk, mermer ve süsleme taşçılığı başlıklarında toplanabilmektedir (ÖSYM, 2008a). Meslek lisesi ve önlisans programı olarak doğal taş dekorasyonu bölümünün mimarlık öğrenimine adım oluşturması sorgulanması gereken bir durumdur. Aynı zamanda *Tablo 1*'de de görüldüğü gibi doğal taş dekorasyonu programından mimarlık ve iç mimarlık dışında jeoloji ve maden mühendisliği programlarına da geçiş yapılabildiği görülmektedir(ÖSYM, 2008b). Bu iki mühendislik ve mimarlık öğretiminin ne kadar benzeştikleri önemli bir problemidir.

Uysal, M. (2011). Dikey geçiş sınavı ve mimarlık eğitimi: Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümü örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 8:1. Erişim: <http://www.InsanBilimleri.com>

Tablo 1. Mimarlık Bölümlerine Dikey Geçiş Yapabilen Önlisans Programları(ÖSYM, 2008b).

Alan Kodu ve Önlisans Mezuniyet Alanı	Tercih Yapılabilecek Lisans Programları	
5911- Doğal Taş Dekorasyonu	İç Mimarlık İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Jeoloji Mühendisliği	Maden Mühendisliği Mimarlık
6484 - Mimari Restorasyon	Eski Çini Onarımları Geleneksel Türk El Sanatları İç Mimarlık	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Mimarlık
3073 - Restorasyon 3089 - Restorasyon ve Konservasyon	Eski Çini Onarımları Geleneksel Türk El Sanatları İç Mimarlık	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Mimarlık
3818 - Yapı Ressamlığı	Mimarlık Yapı Öğretmenliği	Yapı Ressamlığı Öğretmenliği Yapı Tasarımı Öğretmenliği

Tablo 2. Mimarlık Bölümlerine Dikey Geçişle Öğrenci Gönderen Önlisans Programlarına Meslek Liselerinden Sınavsız Geçiş Yapılabilen Programlar(ÖSYM, 2008a).

Alan Kodu ve Meslek Lisesi Programları	Meslek Yüksekokulu Programları	
1045-Alt Yapı 1045-Alt Yapı (İnşaat) 1767-İnşaat 4312- İnşaat Teknolojisi 1773-İnşaat-Üst Yapı 1773- Üst Yapı 1773- Üst Yapı-İnşaat 2776-Yapı 2776-Yapı (Kagir-Ahşap) 2797-Yapı Ressamlığı 2776-Yapıcılık	Bina Koruma ve Yenileme Doğalgaz ve Boru Hatları Teknolojisi Harita Kadastro Hazır Beton Teknolojisi İç Mekan Koruma ve Yenileme İnşaat Jeoteknik Teknikerliği Karayolu Ulaşımı ve Trafik Maden	Mermer Teknolojisi Mermercilik Mimari Restorasyon Raylı Sistemler Yol Restorasyon Restorasyon ve Konservasyon Sulama Teknolojisi Tarımsal Sulama Yapı Denetim Yardımcılığı Yapı Ressamlığı
1924-Kuyumculuk 3393-Kuyumculuk Takı Tasarımı 4003-Kuyumculuk Teknolojisi	Doğal Taş Dekorasyonu Gemoloji ve Mücevher Kıymetli Taş ve Metal İşlm.	Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Takı Tas. Ve Süs Taşları İşlm. Uygulamalı Takı Teknolojisi
3173-Mermer Teknolojisi 3173-Mermer Teknolojisi (Süsleme Taşçılığı) 3648-Süsleme Taşçılığı 1327-Dekoratif Resim 3428-Dekoratif Sanatlar 3235-İç Mekan Düzenleme 3235-İç Mekan Tasarımı 3256-Konservasyon 2309-Restorasyon 4443-Sanat ve Tasarım	Mermer Teknolojisi Mermercilik Doğal Taş Dekorasyonu Bina Koruma ve Yenileme İç Mekan Koruma ve Yenileme Mimari Dekoratif Sanatlar	Mimari Restorasyon Restorasyon Restorasyon ve Konservasyon

Mimarlık lisans programına öğrenci gönderen önlisans programları analizleri; 2008

ÖSYS kılavuzunda devlet üniversitelerine bağlı 3 doğal taş dekorasyonu önlisans programı (1 adedi ikinci öğretim), 1 adet mimari restorasyon programı, 4 adet restorasyon ve

konservasyon ve 14 adet restorasyon önlisans programı(3 adedi ikinci öğretim) yer almaktadır. Vakıf üniversitelerinde ise 8 adet restorasyon programı bulunmaktadır. Bu önlisans programlarından Anadolu Üniversitesi Engelliler Entegre Meslek Yüksekokulu ÖSS puanı ile diğerlerine ÖSYS puanları ile öğrenci yerleştirilmiştir. Anadolu Üniversitesi Engelliler Entegre Meslek Yüksekokulu'nda yer alan program hariç artık yapı ressamlığı programları meslek yüksekokullarında bulunmamakta ve öğrenci almamaktadır. 2008 ÖSYS Kılavuzunda yer alan isim ve programı kapsamında mimarlık bölümlerine dikey geçiş yapabilecek, ancak dikey geçiş yapılmayan önlisans programları; Yıldız Teknik Üniversitesi Milli Saraylar ve Tarihi Yapılar Meslek Yüksekokulunda yer alan *Bina Koruma ve Yenileme Programı ile İç Mekân Koruma ve Yenileme* Programları olarak sıralanabilmektedir(ÖSYM, 2008a). Bu programlar aslında diğer mimarlık eğitime öğrenci gönderen programlara göre öğrenci yetiştirme niteliği ve yapısı daha uygun görülmektedir. Önlisans programlarından puanları genel olarak düşük olan bölümlere(9 adet) buldukları mesleki ve teknik eğitim bölgesindeki meslek liselerinden direk olarak sınavsız geçiş sağlanabilmekte ve bu programlar için öncelikler belirlenmektedir. 2008 ÖSYS kılavuzuna göre devlet üniversitelerine bağlı 22 adet önlisans programı kontenjanı 802 ve vakıf üniversitelerine bağlı 8 adet önlisans programı kontenjanı 212 olarak toplam kontenjan 1014 kişidir. Bu kontenjan yıllık mimarlık öğrenimine geçiş yapabilecek aday sayısıdır.

Mimarlık lisans programlarına öğrenci gönderen önlisans programları ders müfredatları analizleri; Devlet üniversitelerinde yer alan önlisans programlarına ait öğretim planlarının mimarlık eğitime alt yapı oluşturup oluşturmadıkları ve derslerin örtüşme durumlarının belirlenmesi amacıyla analizler yapılmıştır. Ayrıca bu önlisans programlarında mimarlık eğitiminin temelini ve başlangıcını oluşturan temel tasar eğitiminin varlığı ve proje dersleri ile örtüşebilecek derslerin varlığı konusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Önlisans programları kapsamında öğretim planlarının değerlendirmeleri aşağıda sıralanmıştır.

Doğal taş dekorasyonu önlisans programı ders müfredatı; iki adet üniversitede bu program yer almaktadır. Bu programlara ait bölüm hedefleri incelendiğinde direkt olarak doğal taş sektörü ele alınmaktadır (AKÜ, 2008; Bilecik Üniversitesi, 2008). Ders programına ulaşılabilen İsehisar Meslek yüksekokulunda yer alan programın ders programında tasarım eğitime ilişkin sadece “Temel Sanat Eğitimi, Form ve Dekorasyon Sanatı” dersleri bulunmakta, projelere karşılık gelecek dersler bulunmamaktadır. Bölümde genel olarak doğal taşların işlenmesi ve tasarımı kapsamında dersler yer almaktadır. Teknik resim haricinde de yapı bilgisine ilişkin ders bulunmamaktadır. Mimari restorasyon ve mimarlık tarihi anlamında

dersler bulunmamaktadır. Ayrıca bu bölümde 3 maden, 1 jeoloji ve 1 de mimar meslek grubundan öğretim görevlisi bulunmaktadır(AKÜ, 2008).

Mimari restorasyon önlisans programı ders müfredatı: Bu önlisans programı bir devlet üniversitesinde yer almaktadır. Bu önlisans programında öğrencilere rölöve, restorasyon, mimarlık tarihi, yapı malzemeleri ve teknolojileri konusunda dersler verilmektedir(MSGSÜ, 2008). Ayrıca restorasyon projeleri de hazırlamaktadırlar. Ancak bu programda da mimarlık eğitimine ilişkin restorasyon, mimarlık tarihi ve yapı bilim dallarını kapsamında dersler bulunurken, bina bilgisi bilim dalında özellikle tasarım eğitimine yönelik dersler(temel tasar, mimari planlama bilgisi vb.) bulunmamaktadır.

Restorasyon önlisans programı ders müfredatı: 14 adet restorasyon önlisans programından 10 tanesinin öğretim planına ulaşılmış ve bu planlar üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Restorasyon önlisans programlarına genel olarak bakıldığında; belgeleme(rölöve, fotoğraf vb.), yapı malzemeleri ve teknolojileri, mimarlık ve sanat tarihi, restorasyon yöntem ve tekniklerine ilişkin dersler vardır (Akdeniz Üniversitesi, 2008; Balıkesir Üniversitesi, 2008; DPÜ, 2008; Karabük Üniversitesi, 2008; Muğla Üniversitesi, 2008; Trakya Üniversitesi, 2008; YTÜ, 2008). Restorasyona ilişkin dersler, eğitim veren öğretim elemanlarına göre bazı programlarda arkeoloji ağırlıklı, bazılarında malzeme ve ürün restorasyonuna ağırlık verirlerken, bazı programlarda yapı ve malzemelerine ilişkin restorasyon teknikleri verilmektedir. Öğrenciler bu programlarda restorasyon projeleri de hazırlamaktadırlar. Ayrıca mimarlık eğitimine öğrenci veren bütün önlisans programlarında teknik resim dersi bulunmaktadır. Tasarıma ilişkin dersler (temel sanat eğitimi, teknik resim ve tasarım, tarihi yapılara işlev kazandırma) sadece Karabük Üniversitesi Safranbolu Meslek Yüksekokulunda yer almakta, diğer hiçbir bölümde temel tasarım eğitimi ve buna ilişkin dersler bulunmamaktadır.

Restorasyon ve konservasyon önlisans programı ders müfredatı: Restorasyon ve konservasyon önlisans programlarından dördünde öğretim planları incelenmiştir. Bunun sonucunda bu önlisans programlarında restorasyon, konservasyon, malzeme bilgisi ve laboratuvar, kimya, belgeleme(rölöve vb.), arkeoloji, mimarlık ve sanat tarihi dersleri ağırlıkta verilmektedir (Ankara Üniversitesi, 2008; Ege Üniversitesi, 2008; SDÜ, 2008; Uludağ Üniversitesi;2008). Bu programlarda verilen dersler ağırlıklı olarak cam, taş, seramik, duvar resmi vb. konservasyon ve restorasyonuyla ilgilidir ve arkeoloji ağırlıklıdır.

Yapı ressamlığı önlisans programı ders müfredatı: 2008 ÖSYS kılavuzuna göre bu önlisans programından sadece Anadolu Üniversitesi Engelliler Entegre Meslek

Yüksekokulunda yer almaktadır. Diğer önlisans programları kapatılmıştır. Ancak bu programlardan daha önceleri dikey geçiş yapan öğrenciler bulunduğu için öğretim planı değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu kapsamda Engelliler Entegre Meslek Yüksekokulu ve Zonguldak Meslek Yüksekokulu yapı ressamlığı önlisans programları öğretim planları incelenmiştir. Bu inceleme neticesinde önlisans programlarında yapı bilgisi ve malzemesi, mimari anlatım, mimarlık bilgisi ve projeleri, uygulama projeleri ve bina bilgisi dersleri yer almaktadır (Anadolu Üniversitesi, 2008; Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, 2008). Ayrıca seçmeli olarak eskiz teknikleri ve perspektif dersleri de vardır.

Mimarlık Eğitimi ve Dikey Geçiş Sınavı ile Öğrenci Alan Mimarlık Bölümleri; 2008 DGS kılavuzuna bakıldığında devlet üniversitelerinde 21, vakıf üniversitelerinde 21 ve KKTC üniversitelerinde 7 mimarlık bölümü DGS ile öğrenci almaktadır. 2008 ÖSYS kılavuzunda mimarlık eğitimi veren ancak DGS ile öğrenci almayan 4 devlet ve 2 vakıf üniversitesi bulunmaktadır. Ancak KKTC üniversitelerinde yer alan mimarlık bölümü kontenjanlarının dolmadığı görülmektedir. 2008 DGS kılavuzunda yer alan mimarlık bölümleri kontenjanları devlet üniversitelerinde 36, vakıf üniversitelerinde 35 ve KKTC üniversitelerinde 25 olarak belirlenmiştir. Tüm bu bölümlerin toplam kontenjanı 96 kişidir.

DGS ile Selçuk Üniversitesi Mimarlık bölümüne gelen öğrenci profili ve başarı durumları analizleri; 2008 DGS kılavuzuna bakıldığında mimarlık bölümleri puana göre bir sıralama yapıldığında Selçuk Üniversitesi Mimarlık bölümü 21 devlet üniversitesi arasında 13. sırada yer almaktadır. 2008 ÖSYS kılavuzuna bakıldığında ise ilk kez öğrenci alacak 2 program dışında 23 devlet üniversitesi arasında 12. sırada yer almaktadır. Bu puan durumuna bakıldığında Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümüne gelen öğrencilerin DGS ve ÖSYM taban puanlarına göre diğer üniversitelerle kıyaslandığında genel olarak aynı yüzdellik dilimden öğrenci aldığı söylenebilmektedir. Başka bir deyişle Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümü, DGS ve ÖSYM puanlarına bakıldığında mimarlık bölüm taban puanlarına göre ortalarda yer almakta ve bu taban puan bölgesinden öğrenci almaktadır.

2008 DGS kılavuzuna göre Selçuk Üniversitesi mühendislik-mimarlık fakültesinde mimarlık bölümü dışında 8 normal öğretim ve 5 ikinci öğretim mühendislik bölümüne sayısal puanla dikey geçiş sınavı ile lisans öğrenimine başlanabilmektedir. Bilgisayar ve endüstri mühendisliği bölümleri DGS ile öğrenci almamaktadır. Şehir ve Bölge Planlama bölümüne ise DGS ile geçiş yapabilecek önlisans programı yoktur (ÖSYM, 2008b). DGS taban puanlarına göre 13 bölüm içinde mimarlık bölümü 8. sırada yer almaktadır. 2008 ÖSYM kılavuzuna bakıldığında ise Selçuk Üniversitesi mühendislik-mimarlık fakültesine sayısal

puanla 12 normal ve 5 ikinci öğretim lisans öğrencisi almaktadır. Bu kitapçıkta yer alan taban puanlara göre Dikey geçiş öğrenci geçişi kabul etmeyen Bilgisayar bölümü ve elektrik ve elektronik bölümünden sonra mimarlık bölümü üçüncü sırada yer almaktadır (ÖSYM, 2008a).

Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümüne 2008-2009 güz yarıyılı da dahil olmak üzere DGS ile 28 adet öğrenci kayıt yaptırmıştır. İki öğrenci hazırlık sınıfını tamamlamadan üniversiteden ayrılmış ve DGS ile başka mimarlık bölümlerine kayıt yaptırmıştır. Mimarlık bölümüne DGS ile kayıt yaptıran öğrencilerden 17 adedi restorasyon (%65), 6 adedi yapı ressamlığı (%23) ve 3 adedi de restorasyon ve konservasyon (%12) önlisans programlarından gelmişlerdir. Restorasyon programlarından daha fazla öğrenci gelmesinin sebebi bu program sayısının (16 adet) ve buna bağlı olarak da öğrenci sayısının fazlalığından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin eğitim süreçlerine bakıldığında ise, bir öğrenci intibak eğitimini tamamlayamaması nedeniyle 2002 yılında ayrılmış, ancak 2005 yılında ayla geri dönmüştür. 2 öğrenci hazırlık sınıfına (%8), 5 öğrenci intibak eğitimine (%19) ve 9 öğrenci lisans eğitimine (%35) devam etmektedir. 10 öğrenci lisans eğitimini (%38) tamamlamıştır. Lisans eğitimine başlayan 19 öğrenciden 15'i (%79) intibak eğitimini 2 dönemde, 3 kişi (%16) 3 dönemde, 1 kişide (%5) 5 dönemde tamamlamıştır. İntibak döneminde yönetmeliklere uygun olarak öğrenciler 17(42 kredi) ile 26(65 kredi) arasında değişen sayıda dersten muaf tutulmuşlardır. İntibak döneminde derslerden muaf olma durumları önlisans eğitiminde aldıkları derslerin lisans eğitimdekilerle benzer olması, benzer olmasa bile zorunlu olarak ders çakışması veya fazla kredi verilememesinden (1 dönem 30 kredi) dolayı olmaktadır. İntibak döneminde öğrencilerin aldığı ders sayısı 10 (30 kredi) ile 18 (48 kredi) arasında değişmektedir. Bu tabloya bakıldığında derslerden en fazla muaf olan ve en az dersi alan öğrencinin yapı ressamlığı programını tamamladığı, derslerden en az muaf olan ve en fazla sayıda alan öğrencininse restorasyon ve konservasyon programını bitirdiği görülmektedir. Genel olarak önlisans programlarını ders alma durumuna azdan çoğa doğru sıralama yapıldığında; yapı ressamlığı, restorasyon, restorasyon ve konservasyon olarak sıralanmaktadır. Bu duruma göre ders programlarına bile bakılmadan önlisans programlarının mimarlık eğitimi ile örtüşme anlamında sıralamasının yukarıdaki gibi olduğu (yapı ressamlığı-restorasyon-restorasyon ve konservasyon) görülmektedir. 5 ve 8. dönem arasındaki derslerden muaf olma durumuna bakıldığında ise, ilk DGS öğrencisinin hiçbir dersten muaf olmadığını, daha sonraki öğrencilerin ise 2 ile 8 arasında değişen sayıda dersten muaf oldukları görülmektedir.

Lisans eğitimini tamamlayan 10 öğrencinin kaç dönemde bitirdiğine bakıldığında ise intibak dönemi de dâhil olmak üzere 3 öğrenci 6 dönem, 4 öğrenci 7 dönem, 2 öğrenci 9 dönem ve 1 öğrenci 11 dönemde tamamladığı görülmektedir. Ayrıca lisans eğitimini tamamlaması gereken 5 öğrenci halen öğrenime devam etmektedir. Bu tabloya bakarak eğitimini tamamlayanlar arasında intibak dönemi de dâhil olmak üzere lisans eğitimini tam süresinde bitiren öğrenci sayısı 3 (% 30) ve dönem kaybeden öğrenci sayısı 7 (%70) olduğu görülmektedir. Burada en kısa sürede (6 dönem)bitirenlerden iki öğrenci ve en uzun (11 dönem) sürede bitiren öğrencide aynı önlisans programı(Yıldız Teknik Üniversitesi Yıldız Meslek Yüksekokulu Restorasyon) öğrencileridir. Burada öğrenci faktörünün ne kadar önemli olduğu ön plana çıkmaktadır.

Lisans eğitimini tamamlayan öğrencilerin not ortalamalarına bakarak önlisans programları arasında bir sıralama yaptığımızda, Yıldız Teknik Üniversitesi Yıldız Meslek Yüksekokulu Restorasyon, Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi Zonguldak Meslek Yüksekokulu Yapı Ressamlığı, Alaplı Meslek Yüksekokulu Yapı Ressamlığı ve diğer restorasyon programları olarak dizilmektedir. Bu tabloya bakıldığında üniversite (Yıldız Teknik Üniversitesi) ve önlisans programı (Yapı Ressamlığı) avantajlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Tasarım ve mimari proje dersleri başarı durumlarına bakıldığında ise, bir öğrenci dışında kalanların neredeyse tamamının bu dersleri asgari geçme notu (CC) ve buna yakın notlarla geçtikleri gözlenmektedir.

Tartışma

2008 ÖSYS ve DGS kılavuzlarında yer alan Tablo 4.2.5 ve Tablo 4.3.5 karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde devlet üniversitelerindeki meslek yüksekokulu programlarından dikey geçiş yapabilecek muhtemel aday sayısı 802, devlet üniversitelerinde yerleştirme yapılabilecek mimarlık bölümleri kontenjanı 36 olduğu görülmektedir. Adayların devlet üniversitelerinden devlet üniversitelerine yaklaşık olarak % 4,5 bir yerleşme ihtimali vardır. Genel olarak toplam kontenjanlar değerlendirildiğinde ise meslek yüksekokulu programlarından dikey geçiş yapabilecek muhtemel aday sayısı 1014, mimarlık bölümleri kontenjanının ise 96 olduğu görülmektedir. Burada da adayların yerleşme ihtimali % 9,5'tir. 4702 sayılı kanun tarafından belirlenen önlisans mezun sayısının asgari %10'unun lisans öğrenimine devam etme şartı mimarlık lisans programları için yaklaşık olarak sağlandığı söylenebilmektedir.

Ders müfredatları kapsamında değerlendirme yapıldığında doğal taş dekorasyon önlisans programlarının ders müfredatı ve lisans programlarına (jeoloji, maden müh.) öğrenci göndermesi açısından bakıldığında bu önlisans programlarının mimarlık bölümlerine öğrenci yetiştirme kapasitesinden uzak olduğu görülmektedir. Mimari restorasyon önlisans programında mimarlık eğitimi açısından mimarlık tarihi, restorasyon ve yapı anabilim dalları kapsamında dersler olmasına karşın mimarlık eğitiminin temeli olan ve tasarım eğitimin verildiği bina bilgisi kapsamında ders bulunmamaktadır. Restorasyon önlisans programları da buldukları yerleşim yeri ve öğretim elemanı yapısına göre ders müfredatları bina ve obje restorasyonu kapsamında şekillenmiştir. Bu önlisans programlarında mimarlık tarihi, restorasyon ve yapı anabilim dallarında dersler varken yine bina bilgisi anabilim dalına ait bir önlisans programı hariç tasarım dersleri bulunmamaktadır. Restorasyon ve konservasyon önlisans programlarında ders müfredatları, direkt olarak arkeoloji ağırlıklı malzeme (cam, resim, kumaş vb.) restorasyonu ve konservasyonuna yönelik oluşturulmuştur. Ayrıca azda olsa yapı belgelemesine ait dersler ve projelerde vardır. Bu programlarda da temel tasarım eğitimi ve buna ilişkin dersler bulunmadığı gibi, mimarlık eğitimi ile de örtüşen ders yok denecek kadar azdır. Yapı ressamlığı önlisans programı ders müfredatına baktığımızda mimarlık eğitiminin verildiği tüm anabilim dallarından derslerin var olduğu görülmektedir. Mimarlık eğitimine öğrenci gönderen önlisans programları öğretim planları incelendiğinde mimarlık eğitimiyle en iyi örtüşen ve tasarım eğitimiye yönelik derslerin verildiği önlisans programının yapı ressamlığı önlisans programı olduğu görülmektedir. Genel olarak önlisans programları ders müfredatlarında mimarlık eğitiminin temelini oluşturan tasarım derslerinin bulunmaması en önemli sorun olarak karşımızdadır.

Mimarlık eğitimine dikey geçiş yapabilen önlisans programlarına öğretim elemanı ve üyeleri kapsamında bakıldığında; büyükşehirlerde yer alan (Ankara-İstanbul) önlisans programları hariç yeterli sayıda öğretim elemanı bulunmadığı ve restorasyon, restorasyon ve konservasyon bölümleri için öğretim elemanlarının genel olarak sanat tarihçi ve arkeolog oldukları, mimar öğretim elemanlarının bir çok programda neredeyse hiç olmadığı görülmüştür. İncehisar Doğal Taş Dekorasyonu önlisans programında 1 adet mimar öğretim elemanının bulunmasından dolayı, bu bölümün mimarlık eğitimiyle örtüşmemesine karşın temel sanat eğitimi dersi bulunmaktadır. Bu bilgiler bağlamında da gelen olarak önlisans programlarında mimarlık eğitimi kapsamında bir tasarım eğitim alt yapısı verilmediği ve temel tasarım eğitim bilgilerini öğrencilerin alamadıkları görülmektedir. Bu nedenle

mimarlık lisans programlarına öğrenci gönderen önlisans programlarında kesinlikle mimar öğretim elemanları bulunmalıdır.

DGS ile gelen öğrenciler için yabancı dil hazırlık sınıfını geçtikten sonra iki aşamalı bir süreç başlamaktadır. Bu eğitimde ilk aşama intibak süreci ve ikinci aşama ise lisans öğrenimine başlama ve bu öğrenimini tamamlamadır. Önlisans eğitimi ile gelen öğrencilerde karşılaşılan sorunların başında meslek yüksek okulu bölümlerinin birçoğunun ders programlarının mimarlık öğrenimi için yeterli alt yapıyı oluşturamamasıdır. Bu problemin tespitiyle intibak eğitimine başlayacak öğrenciye bu dönemde verilecek eğitim altyapısının ne olacağına karar verilmelidir. Ancak ilgili yönetmelik ve buna bağlı olarak hazırlanan yönergelerin dışına çıkılmaması da mimarlık eğitimi için sorun oluşturmaktadır. Öğrencinin tasarım eğitiminin temelini oluşturacak derslerin çoğunu zorunlu olarak alamamaktadır. Çünkü intibak dönemi 2 yarıyıda bitirmek zorundadır. Buna bağlı olarak da öğrenci tasarım eğitimine ilişkin altyapıyı oluşturacak süreçte ya bu bilgileri beraber almakta veya tasarım yetisini kazanmaya ilk yılları/yarıyılları atlayarak başlamaktadır. Öğrencinin intibak komisyonu tarafından alması gereken dersler tespit edilmesine rağmen bu durumda bile haftalık ders programında çakışan dersleri varsa yönetmeliklere bağlı olarak intibak komisyonunca tekrar düzenleme yapılarak bu derslerden muaf tutulmaktadır. İntibak sürecini 2 dönemde bitirmek zorunda olan öğrenciye verilen ders sayısının artması ile öğrenci adaptasyonda zorlanmakta ve mimarlık eğitimi için altyapı olan tasarım eğitimini deneyimlemede sorunlar oluşmaktadır.

1999 öncesine bakıldığında Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık fakültesinde yer alan mühendislik bölümleri dikey geçişle öğrenci alınırken, mimarlık eğitimine dikey geçiş yoktur. Bu durum mimarlık eğitimine adaptasyon sağlayabilecek ve dikey geçiş yapabilecek önlisans programlarının olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu durum diğer mimarlık bölümleri içinde geçerlidir. 1999 yılında yapılan düzenleme ile dikey geçiş imkânı hususunda yapılan düzenlemede de mimarlık eğitiminin öznel niteliği göz ardı edilmiş ve mimarlık eğitimine öğrenci verebilecek önlisans programlar belirlenmiştir. Bu programların ders programları ve içerikleri mimarlık özelinde değerlendirilmediği için sadece program ismine odaklı bir değerlendirme ile mimarlık eğitimine geçiş yapacak programlar belirlenmiştir.

Bu tespitten yola çıkarak DGS puanlarına bakılarak mühendislik bölümlerine gelen öğrencilere göre mimarlık bölümüne gelen öğrencilerin daha az başarılı oldukları söylenebilmektedir. Ancak burada başka bir tespit de bulunmada yarar vardır. İlk olarak mimarlık bölümüne geçiş yapabilen önlisans programlarına bakıldığında EA-1 puanlarına

göre öğrenci aldığı görülmektedir. Diğer mühendislik dallarına geçiş yapan önlisans programları genellikle SAY-1 puanla öğrenci almaktadır. Bu durum DGS'de sayısal puan türünden öğrenci alan mimarlık bölümünü tercih eden öğrenciler için dezavantaj oluşturmaktadır. İkinci olarak ise mimarlık bölümünü tercih edebilecek devlet üniversitelerine bağlı 22 önlisans programı ve vakıf üniversitelerine bağlı 8 önlisans programı bulunmaktadır. Buna bağlı olarak da sınava girecek ve tercih yapabilecek öğrenci sayısı azalmaktadır. Diğer mühendislik dallarına geçiş yapan önlisans programlarına bakıldığında ise program sayısı fazla olduğundan DGS ile girecek öğrenci sayısı da artmaktadır. Bunun sonucunda da niceliksel olarak fazla olan öğrenci topluluğundan daha nitelikli öğrenciler gelmekte ve buda puanların artmasına neden olmaktadır. Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık özelinde yapılan bu tespitler, DGS ve ÖSYS kılavuzlarına bakıldığında diğer mimarlık bölümleri içinde yapılabilmektedir.

Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümüne gelen tüm önlisans programlarında yeterli seviyede tasarım dersinin olmadığı ve bu eğitimin verilemediği söylenebilmektedir. DGS öğrencilerinin intibak dönemini 2 dönemde veya zorunlu olarak 3 dönemde bitirmek durumundadırlar. 2 döneme göre ayarlanan ders programlarında öğrenciler direkt olarak stüdyo 3'den başlamakta ve bu mimari proje ile birlikte bazıları temel tasar dersini almaktadır. Yani tasarım eğitimine ilişkin temel bilgiler verilmeden stüdyo eğitimine başlamaktadırlar. Öğrenciler tasarım ve buna dayalı derslerde başarı düzeylerinin iyi olmadığı ve intibak döneminde bu durum net olarak gözlenmektedir. Teknik bilgilere dayalı eğitim aldıkları için tasarım mantığını ve eğitimini anlamaları bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle mimarlık eğitimi için intibak sürecinin esnek olma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. İntibak sürecinde mimarlık eğitimi açısından özellikle tasarım eğitiminin temeli olan derslerin (temel tasarım, mimari planlama bilgisi/mimari proje I ve mimari proje II) kesinlikle alınması gerekmektedir. IV. Ulusal meslek yüksekokulları müdürleri toplantısında intibak sürecinin uzatılmasına ilişkin bir teklifte bulunmaktadır (YÖK, 2008).

Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümüne dikey geçişle gelen öğrencilerin başarı durumlarına bakıldığında ise ortalamalarının yüksek olmadığı ve genelde lisans eğitimlerini uzatarak tamamladıkları söylenebilmektedir. Bu öğrenciler lisans öğrenimini tamamlamalarına rağmen tasarım ve proje derslerini sınırdaki notlarla geçmekte, dolayısıyla tasarım anlayışının gelişmesi ve tamamlanması sağlanamamaktadır. Ayrıca öğrencilerin başarı durumlarının artmasında iki durumun ön plana çıktığı görülmektedir: (i) öğretim elemanı varlığı ve bulunduğu yerleşme açısından üniversitenin önemi (Yıldız Teknik

Üniversitesi Restorasyon önlisans programı), (ii) önlisans programının ders müfredatının mimarlık eğitimi ile örtüşmesi (yapı ressamlığı önlisans programı) olarak tanımlanabilmektedir.

Sonuç

Ülkemiz için mesleki ve teknik eğitimin önemli olduğu açık bir gerçek olarak ortadadır. Gündemde olan ve yapılacak yeni düzenlemelerle mesleki ve teknik eğitime daha fazla sayıda öğrenci alınması ve buradan da daha fazla sayıda öğrencinin lisans eğitimine devam etmesi planlanmaktadır. Bu nedenle dikey geçişle gelen öğrencilerin eğitimleri daha önemli hale gelmektedir. Yapılan değerlendirmeler, önlisans programlarının lisans programları ile örtüşmede sorunlar yaşandığını ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir. Mimarlık eğitimine öğrenci veren önlisans programlarına bakıldığında, bu programların ülkenin her yerine dağılmış olduklarından öğretim elemanı ve öğretim planı açısından niceliksel-niteliksel sorunlar yaşandığı görülmektedir. Bu tespit, mimarlık bölümlerine öğrenci gönderecek önlisans programlarında –kesinlikle– mimar ya da en azından mimarlık kökenli öğretim elemanlarının bulunması gerektiğine işaret etmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular kapsamında; özellikle mimarlık eğitimi ile örtüşen yapı ressamlığı bölümlerinden öğrenci geçişi ve bu bölümlerin açılması teşvik edilmelidir. Restorasyon bölümlerinin de öğretim elemanı nicelik ve niteliğine bakılarak mimari restorasyon programlarına dönüştürülmesi ve bu programlara tasarım eğitimine ilişkin derslerin koyularak bu önlisans programlarından mimarlık bölümlerine dikey geçişle öğrenci alınması sağlanmalıdır.

Diğer taraftan, mimari restorasyon önlisans programına dönüştürülemeyen restorasyon ya da restorasyon ve konservasyon bölümlerinden mimarlık bölümlerine dikey geçişle öğrenci alınmamalıdır. Bu önlisans programları öğrencilerinin, arkeoloji ve sanat tarihi bölümlerine geçiş yapabilmesi sağlanmalıdır.

Doğal taş dekorasyonu önlisans programının ise ağırlıklı olarak maden, jeoloji ve inşaat lisans programlarına öğrenci verebileceği görülmektedir.

Sonuç olarak müfredat ve öğretim elemanı yapısı bakımından mimarlık eğitimi ile örtüşen en iyi önlisans programının yapı ressamlığı olduğu görülmektedir. Ancak, yapı ressamlığı programına temel tasarım eğitimine ilişkin derslerin konulmasının eğitim sürecine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Mimarlık eğitimine intibak süreci açısından ise, önlisans programlarından gelen öğrencilerin intibak sürecine başlamadan önce eksik yönleri belirlenmeli ve herbir öğrenci için mimarlık eğitimine adaptasyonunu sağlayacak verimli ve esnek bir intibak süreci kurgulanmalıdır.

Kaynaklar

- Akdeniz Üniversitesi. 2008**, Serik Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://www.akdeniz.edu.tr/serik/Restorasyon_Programi_Ders_Katalogu.htm] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- AKÜ. 2008**, Afyon Kocatepe Üniversitesi İncehisar Meslek Yüksekokulu Doğal Taş Dekorasyonu Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://www.ogrenci.aku.edu.tr/myo/eccdogaltas.htm>] adresinden 30 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Anadolu Üniversitesi. 2008**, Engelliler Entegre Meslek Yüksekokulu Yapı Ressamlığı Önlisans Programı ders müfredatı, [http://www.anadolu.edu.tr/akademik/yo_engent/yapiresprog/program.htm] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Ankara Üniversitesi. 2008**, Başkent Meslek Yüksekokulu Restorasyon ve Konservasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://www.baskent.ankara.edu.tr/?bil=bil_icerik&icerik_id=53&kat_id=103] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Asaloğlu, İ. 31 Ekim 2008**, Zamanonline, [<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=755275&title=yuksekokullara-sinavsiz-giris-kaldiriliyor>] adresinden 02 Aralık 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Balikesir Üniversitesi., 2008**, Ayvalık Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://www.ayvalikmyo.com/sayfa_detay.php?sayfa_id=419] adresinden 30 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Bilecik Üniversitesi. 2008**, Pazaryeri Meslek Yüksekokulu Doğal Taş Dekorasyonu Önlisans Programı ders müfredatı, [http://www.bilecik.edu.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=39&Itemid=72] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- DPÜ. 2008**, Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://kmyo.dpu.edu.tr/anasayfa.html>] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Ege Üniversitesi. 2008**, Bergama Meslek Yüksekokulu Restorasyon ve Konservasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://bergamamyoege.edu.tr/#>] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- egitimcihaber.net. 12 Ağustos 2008**, [<http://www.egitimcihaber.net/sinavlar/myolarin-sinavsiz-gecis-sartlari-hakkinda-bilmesi-gerekenler-egitimcihaber.html>] adresinden 02 Aralık 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Karabük Üniversitesi. 2008**, Safranbolu Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://smyo.karabuk.edu.tr/Dokumanlar/ders_icerikleri/Restorasyon_Ders_icerikleri.htm] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Kaya, F. 2005**, Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Demografik Yapısı ve Meslek Yüksekokullarının etkinliği Üzerine Bir Araştırma, *Milli Eğitim Dergisi*, sayı:168, s.1-

14. [<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-kaya.htm>]adresinden 22 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- MSGSÜ. 2008**, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Mimari Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://www.msgsu.edu.tr/msu/pages/149.aspx>] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Muğla Üniversitesi. 2008**, Milas Sıtkı Koçman Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://www.mu.edu.tr/t/akademik/meslekyuksekokullari/Milas/restorasyon/dersler.html>] adresinden 30 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Nalçakan, H., Polatoğlu, Ç. 2008**, Türkiye’deki ve Dünyadaki Mimarlık Eğitiminin Karşılaştırmalı Analizi ile Küreselleşmenin Mimarlık Eğitimine Etkisinin İrdelenmesi, *Megaron*, YTÜ Mimarlık Fakültesi E.Dergi, Cilt 3, Sayı 1, s.80-103. [<http://www.megaron.yildiz.edu.tr/yonetim/dosyalar/03-01-Megaron-079-103.pdf>] adresinden 16 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- ÖSYM. 2008a**, “Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Kılavuzu”, ÖSYM Yayınları, Ankara, s.18-56(önlisans tercih), s.57-113; s.160-169. [<http://www.osym.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFF88F742D0D7112512084C09A032B9893>] adresinden 26 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- ÖSYM. 2008b**, “Meslek Yüksekokulları ile Açık öğretim Önlisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Dikey Geçiş Sınavı (DGS) Kılavuzu”, ÖSYM Yayınları, s.17-48; s.122-148, Ankara. [<http://www.osym.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFF88F742D0D71125153E7C3A27F032B06>] adresinden 20 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- SDÜ.2008**, Süleyman Demirel Üniversitesi Yalvaç Meslek Yüksekokulu Restorasyon ve Konservasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://yalvacmyo.sdu.edu.tr/index_tr.php?dosya=TR/program&tur=2&prkod=16] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Selçuk Üniversitesi İntibak Yönergesi. 2008**, “Selçuk Üniversitesi Dikey Geçiş İntibak Programı Yönergesi”, Selçuk Üniversitesi Senatosu (15 Şubat 2008) tarih ve 1 Sayılı Kararı, Konya. [<http://www.selcuk.edu.tr/akademik/kanunyonet/dikeygecis.php/>] adresinden 27 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Trakya Üniversitesi. 2008**, Edirne Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [http://tbmyo.trakya.edu.tr/ders/tbmyo%20restorasyon_programidersicerikleri.asp] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Uludağ Üniversitesi. 2008**, İznik Meslek Yüksekokulu Restorasyon ve Konservasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://iznikmyo.uludag.edu.tr/programlar/kr/icerik.html>] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- YÖK. 2002**, “Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelik”, (19 Şubat 2002) tarih ve 24676 Sayılı Resmi Gazete, Ankara. [<http://www.yok.gov.tr/mevzuat/yenimevzuat.htm>] adresinden 22 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- YÖK. 2003**, “Üniversite Giriş Sınavında Meslek Lisesi ve Genel Lise Mezunlarına Uygulanan Farklı Katsayılar Nedeniyle Ortaya Çıkan Durumun Değerlendirilmesi”, Ankara, s.28-31. [http://www.yok.gov.tr/duyuru/oss_uygulama.doc] adresinden 02 Aralık 2008 tarihinde indirilmiştir.

- YÖK. 2004**, “Türk Yüksek Öğretiminin Bugünkü Durumu”, Kasım 2004, Ankara, s.78-84. [http://www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/kasim2004/turk_yuksekogretim_bugun.doc] adresinden 02 Aralık 2008 tarihinde indirilmiştir.
- YÖK. 2007a**, “Yüksek Öğretimde Uygulama Ağırlıklı Yeni Açılımlar”, Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı, 15-16 Ocak 2007 Bilkent Otel, Ankara, s.2-3. [http://www.yok.gov.tr/duyuru/yuksekoğretim_yeni_acilimler.pdf] adresinden 02 Aralık 2008 tarihinde indirilmiştir.
- YÖK. 2007b**, “III. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, III. Komisyon Raporu”, 8-9 Kasım 2007, Çukurova Üniversitesi, Adana, s.3-4. [<http://myotoplantisi.cu.edu.tr/KomisyonRaporlari/3.KomisyonRaporu.doc>] adresinden 20 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- YÖK. 2008**, “IV. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, Taslak Komisyon Raporları (1., 2., 4. ve 7.Komisyon)”, 5-8 Kasım 2008, KTÜ, Trabzon. [<http://www.4myomt.ktu.edu.tr/rkomisyonlar.php>] adresinden 28 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- YTÜ. 2008**, Yıldız Teknik Üniversitesi Yıldız Meslek Yüksekokulu Restorasyon Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://www.myo.yildiz.edu.tr/index.php?x=58>] adresinden 30 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, 2008**, Zonguldak Meslek Yüksekokulu Yapı Ressamlığı Önlisans Programı ders müfredatı, [<http://w3.karaelmas.edu.tr/linkler/zmyo/teknik.htm>] adresinden 28 Kasım 2008 tarihinde indirilmiştir.
- 4702 Sayılı Kanun. 2001**, “Yükseköğretim Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun İle 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun İle Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 10/07/2001 gün ve 24458 sayılı Resmi Gazete, Ankara. [<http://www.bilgi-rehberi.com/kanunlar/kanun24702iki.html>] adresinden 30 Ocak 2009 tarihinde indirilmiştir.

Ek-1:**Extended Abstract***Purpose*

Students were not allowed to transfer to undergraduate programs in Architecture through Graduate Transfer Exam before the regulation made in 1999 since the curricula of the two-year degree programs did not match the curricula of the architecture programs. However, after this regulation the students were admitted to undergraduate programs in architecture through Graduate Transfer Exam without taking into account the differences in the two-year degree programs and curricula. The present study aims to lay bare; whether the curricula of the two-year degree programs that send students to undergraduate programs in architecture through Graduate Transfer Exam are compatible with architectural education, the problems faced during the process of adaptation, and the academic achievements of those students admitted to Selcuk University, Department of Architecture through Graduate Transfer Exam.

Results

In view of the 5 fields, the students of which are allowed to transfer to architecture education, a sum of 31 two-year degree programs exist at both the state and private universities in Turkey. As per the 2008 DGS guide a total of 39 architecture departments at state universities, private universities and universities at Turkish Republic of Northern Cyprus accept students through DGS. Moreover, when 2008 SYS guide is examined it is observed that there are only 6 state and private universities that offer architecture education yet do not accept DGS students. The number of prospective students that might transfer from vocational schools is 1014 while the quota of architecture departments is 96. When the two-year degree programs and curricula are studied it is observed that they do not provide a sound basis for architectural education. The vocational degree program that corresponds for the most part to architectural education in view of curriculum has been determined to be “Construction Draft”. Moreover, it might be asserted that “Natural Stone Decoration” and “Restoration and Conservation” programs have almost nothing in common with the curriculum of architectural education. There are only a limited number of courses offered at the two-year degree programs of the vocational schools which might form a basis to design/architectural education. Hence, the adaptation process becomes challenging for the students. Among the 26 students admitted to Selcuk University, Department of Architecture through DGS; 17 transferred from Restoration (65%), 6 transferred from Construction Draft (23%), and 3 transferred from Conservation (12%) programs, respectively. Generally, those students admitted to the undergraduate program through DGS have been observed to show poor academic achievements that usually result in some additional semesters of education. When the academic achievements of the mentioned students are studied; it has been observed that, the most fruitless are transfers from Restoration and Conservation while Construction draft students prove to be relatively more successful. However, it should be noted that the DGS students have been observed to complete the core courses of architectural education, that is, the architectural design projects courses, usually with the lower limits of successful grades.

Discussion

It is clearly observed that “Natural Stone Decoration” vocational program is not compatible with architectural education in view of the contents of the courses offered. While “Architectural Restoration” and “Restoration” programs offer courses on history of architecture, restoration and building science, courses on architectural design unit exists only in one of the programs. The vocational program of Restoration and Conservation includes

courses on restoration and conservation of materials (stone, glass and ceramics) and are more based on archeology. These programs partly offer courses on restoration and history of architecture yet courses on building science unit and architectural design unit are not offered. Another program that is not compatible with undergraduate architecture education is vocational program of Restoration and Conservation. Vocational program in “Construction Draft” provides the best match for and is mostly compatible with architecture education. This program offers courses pertaining to four different fields of architecture. Due to the distribution pattern of the vocational programs, both quantitative and qualitative problems are observed in view of teaching staff and curriculum. The adaptation period which is precisely deliberated under law needs to be extended for architecture and similar academic fields. It has been observed that those students transferred to Selcuk University, Department of Architecture through DGS face many problems of academic achievement in design related courses due to the lack of design courses in their previous academic disciplines, the short duration of adaptation period, and the inability to compensate for the lack of design education in such short periods. Although these students manage to complete their undergraduate education, they suffer the lack of design education especially during the earlier semesters and generally become insufficient in reflecting the understanding of architectural design.

Conclusion

It is an undisputed fact that vocational and technical education and training is important for Turkey. The present and planned regulations point at an increasing number of students to be admitted to two-year degree programs and even more students admitted to undergraduate programs in different fields. Hence, the education of transfer students through DGS becomes more and more important. Evaluating the present situation and programs of vocational training, it is recommended that further Construction Draft Departments shall be opened and transfers from these departments should be encouraged. Restoration departments might be converted to architectural restoration departments considering the quantity and quality of teaching staff and these programs should be enhanced with courses on design education facilitating graduate transfer to departments of architecture. The students from those departments of Restoration and Conservation which were not converted to Architectural Restoration should not be admitted to undergraduate architecture education through DGS. The transfer of such students to undergraduate education in Archeology and History of Art shall be enabled and facilitated. Moreover, it is observed that students of vocational training in Natural Stone Decoration might perform better in mining engineering, geology and civil engineering undergraduate programs. To conclude, given the present situation, it has been observed that vocational training in Construction Draft mostly overlaps with architectural education. It should be compulsory for the programs that should be permitted to transfer students to architecture departments through DGS to host architect teaching staff. Moreover, the adaptation period should be flexible for undergraduate architecture education.